

oude Germanen bestudeerde. Het was de tijd van Grimm en de Nibelungen-sage. Tadema geraakte geheel onder de bekoring der oude verhalen; ijverig las hij de geschriften van Augustin Thierry, die onder de jongelingschap dier dagen verbazenden opgang maakten. Hij poogde zich te verplaatsen in den ouden tijd en de helden en heldinnen in een eigenaardig karakter, uit het weinige, dat van hen verteld werd, opgebouwd, af te beelden. Misschien is het historische nooit geheel uit zijne schilderijen weggebleven, maar na zijn vestiging in Engeland treedt het meer op den achtergrond, bepaalt het zich bij de uitwerking der onderdeelen, is het middel inplaats van doel, zooals in 't begin.

Het eerste schilderij waarmede Tadema naam maakte, was een geschiedkundige voorstelling: „De opvoeding van de kinderen van Clovis”, dat, in 1861 op de kunsttentoonstelling te Antwerpen voor de verloting aangekocht, door den koning der Belgen gewonnen werd. Het hing in het koninklijk paleis te Brussel, tot koning Leopold II het, een paar maanden geleden, toen hij eenige kostbaarheden van de hand deed, in verband met zijne Congo-plannen, te Londen te koop aanbood, waar het door sir John Pender gekocht werd.

Dertien jaren bleef Tadema in de Scheldestad. Zijne moeder en zuster hadden haren afkeer van het roomsche land overwonnen en waren in 1859 bij hem komen wonen. In dien tijd zond hij voortdurend naar tentoonstellingen in Nederland, doch de meeste dier doeken zijn vergeten.

Zijn eerste groote succes behaalde hij met een schilderij getiteld: „Venantius Fortunatis”, dat gekocht werd door Jhr. Hooft van Woudenberg en na diens dood voor *f* 14000.— voor het museum van Dordrecht werd aangekocht. Voor deze schilderij kreeg Tadema te Amsterdam zijne eerste gouden medaille.

Behalve in het Dordtsche museum zijn ook in de museums van Cardiff en Rijsel doeken van Tadema's penseel te vinden. De meerderheid zijner schilderijen is echter in particulier bezit. Vooral in Amerika is er een menigte. De Vereenigde Staten en Engeland waren steeds de beste afnemers. Uit Frankrijk heeft Tadema nooit een bod op een schilderij gehad.

Langzamerhand, terwijl Tadema te Antwerpen aan den arbeid bleef, begon hij meer bekend te worden, vooral in Engeland, waar men zijne zorgvuldige, smaakvolle en ordelijke kunst begreep beter en waardeerde dan in Nederland, waar thans een richting gevolgd wordt, die regelrecht den anderen kant uitloopt.

Hier — in Tadema's werk, netheid, zorgvuldigheid, afgewerktheid, het arbeiden naar vaste regelen, ginds bij de moderne Hollanders: het zich geven zonder redeneering; het neerwerpen van een impressie zonder zich aan de afwerking der details te storen. Stelt men zich een Hollandschen schilder voor met een fladderend dasje en een flambard op één oor; zoo-een van „geen zorgen voor morgen”, een type, misschien in de werkelijkheid verdwenen maar dat men nog steeds min of meer in de kunst terugvindt —